

line debele, kakor prst na roki, morajo imeti 2 do 3 čevlja in pol široke in dober čevljev globoke jamice, — še manjši denimo v take, ki so $1\frac{1}{4}$ do $1\frac{1}{2}$ čevlja široke in tričetrt do 1 čevlja globoke. Če pa imamo čisto majhine rastlinice, 1 do 2 čevlja dolge, potem so jamice dosti velike, če imajo tričetrt do enega čevlja v primeri in so 5 do 6 palcev globoke. Imamo pa sajenke le 5 do 10 palcev velike, napravimo jamice 5 palcev široke in 3 do 4 palce globoke.

Ne denimo pa sajenke nikoli globokeje v zemljo, kakor so bile v prvi mladosti. Mnogo rastlin pogine zaradi tega, ker koreninice njihove pridejo v pusto zemljo, se ne morejo razvijati, pa tudi ne ogrevati in izrežati od zgoraj. Tudi na površji puščene koreninice se posušijo, in rastline poginejo.

V peščeni zemlji pa moramo sajenke 2 do 3 palce globokeje djati, kakor so bile poprej. Da pa pri sajenji dobro zemljo hitreje ločimo od slabe, naj se pri kopanju jam gleda na to, da se rušina deva na eno stran, boljša zemlja na drugo, in slaba zemlja zopet na drugo stran. To ločenje nam daje dvojn prid: prvi je ta, da pri sajenji vemo, ktere zemlje potrebujemo najprej, in da hitro delamo. Drugo je pa to, zlasti pri večih rastlinicah, za ktere moramo jame že pol leta popred skopati, da se skozi zimo razpršene in obilo dobre in rastlinam zdatne prsti dadó.

Pri izdelovanju jamic, če hočemo uspešno delati, bi se lahko poslužili svedra, ki je samo zato narejen, in se „rastlinski sveder“ imenuje; ker je pa pri nas gozdoreja še na zelo nizki stopinji, že moremo zadovoljni biti, da se ljudje poslužijo lopate.

Da bomo pa vedeli, koliko stroškov nam bo delo prizadajalo, je dobro, če vemo, koliko jamic more v jesenskem poletnem času en sam priden delavec narediti. Skušnje kažejo to-le:

Če je jamica		Na lahki ali rahli zemlji brez kamenja	Na ilovnati zemlji ali tudi rahli pa travo in vresjem preraščeni	Na ilavnati zemlji namošeni s peskom (majhnimi kamenčki)	Z navadno lopato in sekuro
široka	globoka				
palcev	palcev				
6	4	1000	800	750	
8	5	600	550	500	
10	6	500	450	400	
14	6	450	400	350	
16	8	300	250	220	
22	12	180	160	140	
30	14	100	80	70	

Opomin na novo postavo,

po kateri se od zastalega plačila davkov morajo vprihodnje obresti (činži) plačevati.

Dr. Brestel, blaga duša v rajncem ministerstvu Giskrovem, je ob enem bil tako zvita glava, da je znal izvintati iz vsake stvari davek, celo davek od davka. Na predlog blagega dr. Brestelna je državni zbor dunajski lani sklenil postavo, ki je bila 9. sušca potrjena, po kateri mora obrest (činž) plačati, kdor je zamudil davek ob pravem času odrajtati.

Ker ta postava 1. dan prihodnjega meseca moč zadobi, zato opominjamo vsacega, kdor čez 50 goldinarjev z državnimi prikladami davka plačuje (kdor ga manj plačuje, ne spada pod to postavo), naj ne zamudi odrajtati ga ob pravem času,

sicer mora za vsacih 100 goldinarjev in za vsak dan en krajcar in pol za zamudo plačati.

Na Kranjskem so za plačevanje davka ti-le časi odločeni:

1. gruntni davek in hišni razredni davek se odrajtuje vsaki mesec do zadnjega dne meseca;

2. davek od hišnega činža se odrajtuje v Ljubljani vsake kvatre, namreč 1. februarija, 1. maja, 1. julija in 1. oktobra vsako leto; — na deželi pa 1. januarija, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra vsako leto;

3. pridobitni davek se plača prvi mesec vsake polovice leta, to je, do konca januarija in do konca julija vsako leto;

4. davek od dohodka se plača na koncu vsacega četrt leta, tedaj do konca marca, do konca junija, do konca septembra in do konca decembra vsako leto.

Naj tedaj nihče ne pozabi plačila ob pravem času — se vé da, če ima denarja — sicer pride v škodo, da od davka mora še zamudnino plačati.

O volitnih zadevah.

Slovenski možje kaj hočete?

Paradišče 13. rožnika.

Dve banderi vibrata zdaj in ljudi vabite pod svojo krilo. Na enem je zapisano: „vse za vero, dom in cesarja“; to bandero drži v roci domoljubna narodna stranka slovenskih mož. Na drugem je zapisano „brezverstvo“ in „zoper narodnost Slovencev“; vodji tega bandera so nemškutarski liberalci. Iz tega je očitno, da ste si obe stranki ravno navskriž, ena zoper drugo. Kar prva hoče sezidati na korist slovenskemu narodu in državi avstrijski, nenemški, to jej hoče druga s silo podréti.

Kaj porečete, dragi mi Slovenci! na katero stran se hočemo vstopiti, kadar pride čas volitve za deželni zbor? Svojo glavo stavim za to, da po živem prepričanju gotovo odgovori vsak: Pod zastavo narodnega bandera! Proč z nemškutarskimi liberalci! — Vže prav! le tako naprej! in pravica mora zmagati krivico, ki se nam proti ravnopravnosti godi po učilnicah in uradnih in v prenapetih davkih. Čujte, kolikrat se zgodi, da zavoljo „precartane“ nemščine, ki je večina slovenskega naroda ne zastopi, si mora ubogi kmet za taka pisma, ki so v nemškem jeziku izdelana, tolmača iskati, da mu za plačilo komaj na pol prebere, kaj stoji v tožbi ali pismu, kar bi gotovo lahko sam ali njegov sin prebral, ko bi bilo v njegovem domačem jeziku pisano, in si tako prihranil čas in denar, in se še marsiktere pravde obvaroval. Al če pogledamo na odstotne davke pri prepisih zemljišč in na prevelike stroške pri iztirjevanju davkov in družih dolgov, ki se včasih tako visoko narastejo, da presegajo dolžni kapital, kdo potem more reči, da niso to krivice, ki se že več let godijo in kmetu gulijo brado!

Al prijatelji moji, tako ne smé več biti, da bi za kmeta le veljali plug, brana in motika, — vse drugo pa za gospôdo. Tudi mi smo poklicani k ravnopravnosti in svobodi, da se z umom svojega duha in jezika mikamo na duši in telesu. Resni časi se bližajo! Zato, slovenski možje, varite se volkov v ovčjih kožuhih, če pridejo s priliznjeno besedo do vas pri volitvah, — votli nemškutarji so, naši najhujši nasprotniki.

Našim domačim narodnim možem zaupajmo, kateri so po večletnem svojem delovanju pokazali, da jim je za blagor našega ljudstva mar, — kateri se že veliko let borujejo za pravice njegove, — in če jim še ni obveljalo doseči vsega, za kar se trudijo, niso oni tega krivi; saj nimajo kanon in soldatov, da bi s silo delali; na ustavni poti, v deželnem zboru se neprestra-

šeno borijo, in ako Bog dá in stanovitnost naših voditeljev, pridemo tudi mi do zmage. Zaupajmo jim!
Matija J., kmet.

„Tagblattovske“ nepoštene rovarije.

Ko bi ljubljanskega „Tagblatta“ in njegovih pomagačev, nemškutarjev po mestu in po deželi že iz dolge skušnje ne poznali, čuditi bi se morali, kako nesramnih in brezvestnih pomočkov se ti ljudje poslužujejo; kako lažejo, zvišajo, opravljajo in se hlinijo te grdobe, da bi poštene možake, ki jih volitveni odbor „Slovenije“ za deželne poslance priporoča, očrnili in ogrdili ter jih tako pred ljudstvom ob zaupanje pripravili. Zares čudili bi se in zavzeti bi prašali, ali je mogoče, da se kdo resnice in poštenja tako spozabi, pa od „Tagblattovcev“ smo tega že vajeni in nismo družega pričakovali.

Da bodo pa tudi manj skušeni naši ljudje te lažnjive preroke lahko spoznali in vedeli varovati se jih, naznanjamo danes nekoliko od najgrjih laži in sleparij, s katerimi, kakor je slišati, skušajo naše ljudstvo slepiti in zapeljevati.

Najhuji trn v peti je nemškutarjem zveza narodnih mož z duhovščino. To razdreti ali vsaj oslabiti je tedaj njih poglavitno prizadevanje. Da bi ta namen dosegli, skušajo dvoje. Eno je, da na vso moč vpijejo in hrup ženó, kaka nevarnost preti po narodno-duhovski zvezi razsvetlin ljudski omiki, kako se ljudstvo v neumnost in temo rine; a drugo, da se tako imenovanim mladim Slovencem prilizujejo, jih hvallijo in na stareje, posebno na tako imenovane „prvake“ hujskajo, da bi tako med Slovenci samimi razpor napravili, in bi potem oni bili tisti tretji, ki se med dvema pravdajočima smeje.

Kar se prvega tiče, moramo reči, da si večje predrznosti od te „Tagblattovske“ ne moremo misliti. Ali je res med Slovenci kdo tako neveden in tako slep, da ne bi vedel, da naše ljudstvo, kar koli ima razsvetljenja in omike, ima vse le svoji vrli duhovščini in narodnim možem zahvaliti. Kdo — povejte nam „Tagblattovci“, — je prvi ljudstvo brati učil, kdo šole delal, za-nj bukve pisal, časnike vredoval itd., ko duhovni in narodnjaki? In kdo še dandanašnji na tem polji najmarljiveje dela, najbolj se trudi, največ troši, podučuje in piše, ko spet duhovni in narodnjaki? Naj nam vendar eden pové, kaj so kedaj nemškutarji za omiko našega ljudstva storili? Ktere bukve so izdali? Ali so le en krajcar kedaj v ta namen trošili? Še abecednika bi naš narod ne imel, ko bi bili samo nemškutarji za-nj skrbeli. Ali se mar s „Tagblattovskimi“ lažmi ljudstvo omikuje? Ali pa s tem, da se mu celó jezik, edini in neutrpljivi pomoček k omiki, jemlje in zatira?

Kdor to premisli, ali je mogoče, da bi le en hipec dvomil, da vse „Tagblattovsko“ govorjenje o ljudski omiki ni družega, ko hinavščina in sleparija?

Kar se tiče tistih Slovencev, ki jih „Tagblatt“ k mladim šteje, mi ne bomo prašali: kdo so in koliko jih je; ali to za gotovo vemo, kdor je pravi in resnični Slovenec, ta se mu ne vsede na limanice. Na kogar se „Tagblatt“ zanaša, na tega se Slovenci gotovo ne bi mogli. Mi Slovenci smo zdaj, kakor oblegano mesto, na katero od vseh strani sovražniki pritiskajo. Ali ni to tak čas, da se mora vsak drug prepričati, dokler vnanji sovražniki niso popolnoma premagani in pregnani? Kaj bi se reklo od vojščaka, kateri bi v takem času, ko se tovarši njegovi trdo bojujejo s sovražnikom domovine, samo zato, ker mu morebiti vodja ni všeč, ali to ali uno povelje ne po volji, puško od sebe vrgel, ali pa še celó sam po svojih streljal?

Nadjamo se, da med Slovenci tacih nerodnežev ne bo, in če tudi kateremu ni vse po volji — kdo bi neki mogel vsem vstreči? — zato nihče ne bo gledal samo na-se in na svoje občutke, ampak na narod, na domovino, kateri pravi domoljub radovoljno vse žrtvuje, čas, delo, premoženje, svoje misli in občutke, svojo strast, in če treba, tudi svoje življenje.

Naj izvedó naši nasprotniki, ki so se zanašali na našo neslogo, da so svoje upanje na pesek zidali! —

Potem „Tagblattovci“ neki tudi med ljudstvo laž trosijo, da so naši dozdanji poslanci krivi tistih postav državnega zbora, s katerimi se ljudstvu večja bremena in večji davki nakladajo. Ta bi bila dobro zmišljena bomba, le škoda, da naše ljudstvo dobro vé, da v državnem zboru niso naši poslanci večine imeli, ampak tisti ustavoverneži, za ktere se „Tagblattovci“ tako živo potegujejo. Saj postav ne delajo manjšine, ampak večine, in sploh če je državni zbor napačne postave izdeloval, potlej res ne vemo, zakaj se naši konstitucionalci za-nj tako vlečejo, in zakaj so takrat tak strášanski hrup gnali, ko so ga naši poslanci zapustili.

Še celó to neki raztrošajo nemškutarčki po deželi, da so narodnjaki krivi pretepa na Ježici in Jančjem, in tega, da so zdaj kmetje tako hudo obsojeni. Gotovo je, da tudi ta laž ne bo sadú rodila. Ko bi bili narodnjaki res kaj krivi, ljubljanska sodnija bi jim gotovo ne bila prizanašala, saj je prežila na-nje z največo iskrenostjo. To pa vemo, ko bi bili nemški turnarji domá ostali, kakor se jim je od vseh strani svetovalo, ne bilo bi boja na Jančjem, ne nesreče v Vevčah, in tudi kmetje ne bi bili obsojeni.

Nadalje se pripoveduje, da nekteri c. kr. okrajni poglavarji vendar le na volilce pritiskajo, čeravno jim je grof Potocki razločno prepovedal. Posebno slišimo to od g. Derbiča, da je ves zavzet za nemčurske ljubljence. To bi bilo kaj čudno. Možje, ki so ljudi nadlegovali zavolj taborskih svetinj in zapirali jih zavolj slovenskih zastav na majih, ti bi zdaj sami tako slabo ukaze svojih viših spolnovali? Taki izgledi bi bili v resnici pohujšljivi. Zato naj se na to na tanko pazi; zna kedaj še prav hoditi. —

Tako dela sovražnik na vse kraje v našo pogubo. Tako si prizadeva, da bi narod odločil od svojih pravih zastopnikov in od svoje duhovščine, da bi ga med seboj razcepil, in tako v svoji pesti dobil za nenasiteno žrelo lažnjivo-liberalnega nemškega moloha.

Naj pazljivost naših domorodcev vse te zvijačasto razpete mreže še o pravem času raztrga, da se nasprotniki naši ne bodo mogli bahati, da so pametnejši od nas!

Slovensko slovstvo.

* „Slovenska Talija“, zbirka dramatičnih del in iger. (Konec.) Vezki za leto 1869. odmenjeni obsegajo prav lepe in zanimive igre, ki se razun operet dajo vse prav lahko predstavljati na vsakem čitalničinem odru.

8. vezek. „V Ljubljano jo dajmo“. Izvirna vesela igra v 3. dejanjih, spisal Jožef Ogrinec. Ta prav iz domačega življenja vzeta igra, ki ima dobro risane značaje, se je igrala s prav dobrim vspehom na ljubljanskem gledališču, in se bode, ako se nekteri prizori nekoliko okrajšajo, povsod dobro dopadla. Potrebuje pa samo 3 moške in 3 ženske glavne osebe in nekaj stranskih.

9. vezek. „Graščak i oskrbnik“. Igrokaz v 4 dejanjih, po poljskem poslovenil Josip Nolli. Prav zanimiv dobro pisan igrokaz resnejše vrste, ki je posebno priporočati, ker so se dozda le vesele igre predstavljale po čitalniških odrih. Potrebuje samo 6 moških in